

Bruksela, 2 maja 2023 r.
(OR. en)

8917/23

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2023/0144(COD)

POLCOM 76
COEST 289
CODEC 756

WNIOSEK

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	2 maja 2023 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2023) 245 final
Dotyczy:	Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do mołdawskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2023) 245 final.

Załącznik: COM(2023) 245 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 2.5.2023 r.
COM(2023) 245 final

2023/0144 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do moldawskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Niczym niesprowokowana i nieuzasadniona agresja wojskowa Rosji wobec Ukrainy, która trwa od 24 lutego 2022 r., wywiera głęboki negatywny wpływ na zdolność Republiki Mołdawii („Mołdawia”) do wymiany handlowej z resztą świata. Wynika to głównie z faktu, że w obszarze eksportu Mołdawia zależna była od tranzytu przez terytorium Ukrainy i od ukraińskiej infrastruktury, które obecnie są w dużej mierze niedostępne. W tej trudnej sytuacji Mołdawia zwróciła się do UE o stworzenie warunków umożliwiających temu państwu przekierowanie części swojej wymiany handlowej z resztą świata do UE. Pozwoliłoby to jeszcze bardziej pogłębić stosunki handlowe tego państwa z UE i wesprzeć jego gospodarkę. Możliwe środki obejmują zwiększenie stopnia liberalizacji rynku w drodze rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1279 z dnia 18 lipca 2022 r. w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do produktów pochodzących z Mołdawii na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską a Republiką Mołdawii („układ o stowarzyszeniu”)¹ ustanawiającego pogłębioną i kompleksową strefę wolnego handlu (DCFTA). Rozporządzenie to weszło w życie 23 lipca 2022 r. i będzie obowiązywać do 24 lipca 2023 r. Środki te zapewniają elastyczność i pewność działania mołdawskich producentów.

W związku z kontynuowaniem przez Rosję agresji wojskowej wobec Ukrainy i trwającym wpływem tych działań na Mołdawię, a także biorąc pod uwagę, że w czerwcu 2022 r. Mołdawii przyznano status kraju kandydującego do UE, Komisja składa wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przedłużenia wspomnianych środków liberalizacji handlu na okres jednego roku od dnia wygaśnięcia obecnych środków (tj. od 25 lipca 2023 r.): Środki te powinny przyjąć formę tymczasowego zawieszenia wszystkich obowiązujących jeszcze taryf celnych, o których mowa w tytule V układu o stowarzyszeniu. Dotyczy to owoców i warzyw objętych systemem cen wejścia i kontyngentami taryfowymi.

Zgodnie z załącznikiem XV-A do układu o stowarzyszeniu kontyngentom taryfowym podlega siedem produktów rolnych z Mołdawii. Są to: pomidory, czosnek, winogrona stołowe, jabłka, czereśnie, śliwki i sok winogronowy. W odniesieniu do wszystkich tych produktów należy zawiesić wszystkie taryfy celne i system cen wejścia, aby tymczasowo wesprzeć przekierowanie wywozu tych produktów do UE.

Te tymczasowe i wyjątkowe środki zapewnią, że istniejące przepływy handlowe z Mołdawii do Unii zostaną utrzymane, co z kolei wsparze mołdawską gospodarkę. Jest to zgodne z kluczowymi celami układu o stowarzyszeniu, którymi są ustanowienie warunków sprzyjających pogłębieniu stosunków gospodarczych i handlowych, w ramach dążenia do stopniowej integracji Republiki Mołdawii z rynkiem wewnętrznym UE oraz przyczynienie się

¹ Układ o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony (Dz.U. L 240 z 30.8.2014, s. 4) podpisano 27 czerwca 2014 r. Układ o stowarzyszeniu, w tym pogłębiona i kompleksowa strefa wolnego handlu (DCFTA), jest tymczasowo stosowany od 1 września 2014 r., zaś w pełni obowiązuje od 1 lipca 2016 r. w następstwie ratyfikacji przez wszystkie państwa członkowskie UE.

do wzmocnienia demokracji oraz stabilizacji politycznej, gospodarczej i instytucjonalnej w tym kraju.

Środki liberalizacji handlu przewidziane w niniejszym wniosku dotyczącym rozporządzenia są zgodne z art. 2 układu o stowarzyszeniu, który nakłada obowiązek poszanowania zasad demokratycznych, praw człowieka i podstawowych wolności, a także zwalczania rozprzestrzeniania broni masowego rażenia, związanych z nią materiałów oraz środków ich przenoszenia. Ponadto na mocy tego samego artykułu strony zobowiązują się w szczególności do poszanowania praworządności i dobrych rządów, do zapobiegania korupcji, przestępczości – zorganizowanej lub innego rodzaju – w tym o charakterze ponadnarodowym, oraz terroryzmu, a także do zaangażowania na rzecz zrównoważonego rozwoju i skutecznego podejścia wielostronnego. Same środki liberalizacji handlu wymagałyby obowiązkowego przestrzegania tych istotnych elementów i zasad ogólnych.

Co więcej, celem określonych w niniejszym wniosku środków liberalizacji handlu jest zagwarantowanie, w myśl art. 207 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), aby wspólna polityka handlowa UE była prowadzona zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych UE określonych w art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE).

Obowiązywać będą uproszczone środki ochronne, oparte na regularnym monitorowaniu i pozwalające na ewentualne przywrócenie cel.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Przedmiotowe środki liberalizacji handlu są spójne z układem o stowarzyszeniu, a w szczególności z tytułem V ustanawiającym DCFTA, który stanowi, że strony będą stopniowo ustanawiały strefę wolnego handlu w okresie przejściowym trwającym maksymalnie dziesięć lat od wejścia w życie tego układu o stowarzyszeniu (art. 143 układu).

Rozporządzenie (UE) 2022/1279 odzwierciedla ponadto silne zaangażowanie UE na rzecz udzielenia Mołdawii – w kontekście rosyjskiej napaści na Ukrainę – gospodarczego wsparcia za pośrednictwem handlu międzynarodowego. Przedłużenie okresu obowiązywania środków liberalizacji handlu jest logiczną kontynuacją tej polityki.

Ponadto w 2022 r. Mołdawia wystąpiła z wnioskiem o uruchomienie przeglądu na podstawie art. 147 układu w celu rozważenia przyspieszenia i rozszerzenia zakresu znoszenia cel między Mołdawią a UE. Obecnie trwają dyskusje na ten temat.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

UE zdecydowanie potępiła agresję wojskową Rosji wobec Ukrainy i podjęła istotne kroki, aby wesprzeć Mołdawię w tej wyjątkowej sytuacji, zapewniając m.in. dodatkowe wsparcie humanitarne i dodatkowe wsparcie na granicach, pomoc makrofinansową oraz środki ułatwiające wymianę handlową w obecnym trudnym okresie. Ponadto w czerwcu 2022 r. Mołdawii przyznano status kraju kandydującego do UE. Proponowane rozporządzenie byłoby zatem zgodne z wynikającym z art. 21 ust. 3 TUE zobowiązaniem UE do zapewnienia spójności różnych dziedzin jej działań zewnętrznych, a także z art. 207 ust. 1 TFUE, który stanowi, że wspólna polityka handlowa prowadzona jest zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych UE.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Podstawę prawną wniosku stanowi art. 207 ust. 2 TFUE.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. e) TFUE wspólną politykę handlową określono jako wyłączną kompetencję UE. Zasada pomocniczości nie ma zatem zastosowania.

- **Proporcjonalność**

Niniejszy wniosek jest niezbędny do wdrożenia wspólnej polityki handlowej i do udzielania gospodarczego wsparcia Mołdawii w jej obecnych trudnościach, również w obszarze wymiany handlowej z UE.

- **Wybór instrumentu**

Niniejszy wniosek opiera się na art. 207 ust. 2 TFUE i wchodzi w zakres wspólnej polityki handlowej UE.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex post*/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Nie dotyczy.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Nie dotyczy.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Nie dotyczy.

- **Ocena skutków**

Aby zapewnić kontynuację środków liberalizacji handlu w odniesieniu do Mołdawii po wygaśnięciu rozporządzenia (UE) 2022/1279 w dniu 24 lipca 2023 r., ważne jest, aby rozporządzenie będące przedmiotem wniosku weszło w życie 25 lipca 2023 r. Biorąc pod uwagę tę konieczność, a także związaną z tym pilność przedmiotowego wniosku, nie przeprowadzono oceny skutków przedmiotowego środka. Postanowienia układu o stowarzyszeniu dotyczące handlu i kwestii związanych z handlem zostały jednak poddane ocenie skutków w kontekście zrównoważonego rozwoju, zleconej przez DG ds. Handlu, która została przeprowadzona w 2012 r. i uwzględniona w procesie negocjacji w sprawie DCFTA. Ocena ta potwierdziła, że wdrożenie postanowień dotyczących handlu i kwestii związanych z handlem będzie miało pozytywne skutki zarówno dla UE, jak i dla Mołdawii.

Co więcej, przepływy przywózowe na podstawie rozporządzenia (UE) 2022/1279 są objęte regularnym monitorowaniem i sprawozdawczością.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Środek nie prowadzi do zwiększenia obciążenia regulacyjnego dla przedsiębiorstw.

- **Prawa podstawowe**

Przedmiotowe środki byłyby zgodne z podstawowymi zasadami, które zapisano w układzie o stowarzyszeniu. W szczególności chodzi o poszanowanie zasad demokratycznych, praw człowieka i podstawowych wolności (art. 2 układu o stowarzyszeniu).

Wspomniane środki byłyby również zgodne z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej.

4. WPLYW NA BUDŻET

Na podstawie szacunku opartego na przywozie przedmiotowych produktów Mołdawii w 2021 r., czyli w ostatnim roku przed wprowadzeniem autonomicznych środków handlowych, UE utraci około 0,3 mln EUR rocznie w dochodach z cel. W związku z tym wpływ na zasoby własne UE będzie bardzo ograniczony.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Sprawozdania w formie elektronicznej, dotyczące rozwoju dwustronnej wymiany handlowej między UE a Mołdawią, są dostępne na specjalnych stronach internetowych Komisji Europejskiej (europa.eu).

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

Nie dotyczy.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

W związku z sytuacją kryzysową, jaka panuje w Mołdawii wskutek rosyjskiej inwazji na Ukrainę, przedmiotowe rozporządzenie ma na celu zwiększenie przepływów handlowych dotyczących całego przywozu z Mołdawii poprzez zniesienie wszystkich obowiązujących jeszcze taryf celnych i należności celnych przywozowych stosowanych w odniesieniu do mołdawskich produktów. Środki liberalizacji handlu zostałyby przyznane w formie całkowitego zawieszenia należności celnych przywozowych na wszystkie produkty.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do moldawskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 207 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą²,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Układ o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony³ („układ o stowarzyszeniu”) stanowi podstawę stosunków między Unią a Republiką Mołdawii. Zgodnie z decyzją Rady 2014/492/UE⁴ tytuł V układu o stowarzyszeniu, który dotyczy handlu i zagadnień związanych z handlem, był tymczasowo stosowany od 1 września 2014 r., zaś wszedł w życie 1 lipca 2016 r. po ratyfikowaniu przez wszystkie państwa członkowskie.
- (2) W układzie o stowarzyszeniu jego strony („strony”) wyrażają dążenie do wzmocnienia i poszerzenia stosunków w sposób ambitny i innowacyjny w celu ułatwienia i osiągnięcia stopniowej integracji gospodarczej zgodnie z prawami i obowiązkami wynikającymi z członkostwa stron w Światowej Organizacji Handlu.
- (3) W art. 143 układu o stowarzyszeniu przewidziano stopniowe ustanowienie przez strony strefy wolnego handlu, zgodnie z art. XXIV Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994 („GATT 1994”). W tym celu w art. 147 układu o stowarzyszeniu ustanowiono stopniowe znoszenie należności celnych zgodnie z zawartymi w nim tabelami oraz przewidziano możliwość przyspieszenia takiego znoszenia i rozszerzenia jego zakresu.

² Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia... (jeszcze nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia ... r.

³ Dz.U. L 240 z 30.8.2014, s. 4

⁴ Decyzja Rady 2014/492/UE z dnia 16 czerwca 2014 r. w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, i tymczasowego stosowania Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony (Dz.U. L 260 z 30.8.2014, s. 1).

- (4) Niczym niesprowokowana i nieuzasadniona agresja zbrojna Rosji wobec Ukrainy, trwająca od 24 lutego 2022 r., wywarła głęboki negatywny wpływ na zdolność Mołdawii do wymiany handlowej z resztą świata, głównie dlatego, że w obszarze eksportu Mołdawia zależna była od tranzytu przez terytorium Ukrainy i od ukraińskiej infrastruktury, które nadal są w dużej mierze niedostępne. Aby złagodzić negatywne skutki dla gospodarki Mołdawii, konieczne jest szybsze zacieśnienie stosunków gospodarczych między Unią a Republiką Mołdawii oraz szybkie wsparcie gospodarki tego kraju w tych krytycznych okolicznościach. Konieczne i właściwe jest zatem kontynuowanie pobudzenia przepływów handlowych i udzielania koncesji w formie środków liberalizacji handlu w odniesieniu do wszystkich produktów, zgodnie z procesem przyspieszania znoszenia ciał w wymianie handlowej między Unią a Mołdawią.
- (5) Zgodnie z art. 21 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) Unia jest zobowiązana zapewnić spójność między różnymi obszarami swoich działań zewnętrznych. Zgodnie z art. 207 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) wspólna polityka handlowa ma być prowadzona zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii.
- (6) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1279⁵ wygaśnie 24 lipca 2023 r.
- (7) Środki liberalizacji handlu ustanowione niniejszym rozporządzeniem powinny przyjąć następującą formę: i) zawieszenie stosowania systemu cen wejścia w odniesieniu do owoców i warzyw; oraz ii) zawieszenie wszystkich kontyngentów taryfowych i należności celnych przywozowych. Za sprawą tych środków Unia pogłębi integrację gospodarczą między Mołdawią a Unią i tymczasowo zapewni odpowiednie wsparcie gospodarcze Mołdawii i podmiotom gospodarczym, które odczuwają skutki obecnej sytuacji.
- (8) Aby zapobiec nadużyciom finansowym, uprawnienie do korzystania ze środków handlowych przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu powinno być uzależnione od przestrzegania przez Mołdawię wszystkich odpowiednich warunków uzyskania korzyści na mocy układu o stowarzyszeniu, w tym reguł pochodzenia danych produktów i procedur z nimi związanych, a także zaangażowania tego państwa w bliską współpracę administracyjną z Unią, jak przewidziano w układzie o stowarzyszeniu.
- (9) Mołdawia powinna powstrzymać się od wprowadzania nowych ciał lub opłat o skutku równoważnym oraz nowych ograniczeń ilościowych lub środków o skutku równoważnym wobec przywozu pochodzącego z Unii, od podnoszenia obecnych poziomów ciał lub opłat lub od wprowadzania wszelkich innych ograniczeń, chyba że jest to wyraźnie uzasadnione w kontekście wojny. W przypadku niespełnienia przez Mołdawię któregokolwiek z tych warunków Komisja powinna być uprawniona do tymczasowego zawieszenia wszystkich lub niektórych środków handlowych ustanowionych niniejszym rozporządzeniem.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1279 z dnia 18 lipca 2022 r. w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do produktów pochodzących z Republiki Mołdawii na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony (Dz.U. L 195 z 22.7.2022, s. 6).

- (10) W art. 2 układu o stowarzyszeniu przewidziano między innymi, że poszanowanie zasad demokratycznych, praw człowieka i podstawowych wolności, a także zwalczanie rozprzestrzeniania broni masowego rażenia, związanych z nią materiałów oraz środków ich przenoszenia również stanowią istotne elementy układu o stowarzyszeniu. Na podstawie tego samego artykułu strony zobowiązują się w szczególności do przestrzegania następujących zasad ogólnych dotyczących: poszanowania zasady praworządności i dobrych rządów, zapobiegania korupcji, przestępczości – zorganizowanej lub innego rodzaju – w tym o charakterze ponadnarodowym, oraz terroryzmu, a także do poszanowania zasad zrównoważonego rozwoju i skutecznego podejścia wielostronnego. Należy wprowadzić możliwość tymczasowego zawieszenia środków liberalizacji handlu przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, jeżeli Mołdawia nie będzie przestrzegać tych istotnych elementów lub wspomnianych wyżej zasad ogólnych układu o stowarzyszeniu.
- (11) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze do tymczasowego zawieszania środków liberalizacji handlu, o których mowa w art. 1, w przypadkach gdy przywóz dokonywany na podstawie niniejszego rozporządzenia ma negatywny wpływ na unijnych producentów produktów podobnych lub bezpośrednio konkurencyjnych. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁶.
- (12) Z zastrzeżeniem przeprowadzenia przez Komisję trzymiesięcznej oceny opartej na regularnym monitorowaniu skutków niniejszego rozporządzenia oraz w odpowiedzi na właściwie umotywowany wniosek państwa członkowskiego bądź z własnej inicjatywy Komisji należy zapewnić możliwość ponownego wprowadzenia należności celnych, które normalnie miałyby zastosowanie na podstawie układu o stowarzyszeniu w odniesieniu do przywozu wszelkich produktów objętych zakresem niniejszego rozporządzenia, które mają negatywny wpływ na unijny rynek produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących.
- (13) Roczne sprawozdanie Komisji w sprawie wdrażania pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu, stanowiącej integralną część układu o stowarzyszeniu, powinno zawierać szczegółową ocenę wdrożenia środków handlowych przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu.
- (14) Z uwagi na pilny charakter sprawy związanej z prowadzoną przez Rosję wojną napastniczą przeciwko Ukrainie należy zastosować wyjątek od terminu ośmiu tygodni przewidziany w art. 4 Protokołu nr 1 w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej, załączonego do TUE, do TFUE i do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Środki liberalizacji handlu

Wprowadza się następujące środki liberalizacji handlu:

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- a) zawiesza się wszystkie kontyngenty taryfowe ustanowione w załączniku XV-A do układu o stowarzyszeniu, a produkty objęte tymi kontyngentami dopuszcza się do przywozu do Unii z Mołdawii bez cła;
- b) zawiesza się stosowanie systemu cen wejścia w odniesieniu do produktów, w odniesieniu do których ma on zastosowanie zgodnie z załącznikiem XV-B do układu o stowarzyszeniu. W odniesieniu do tych produktów nie obowiązują żadne należności celne.

Artykuł 2

Warunki korzystania ze środków liberalizacji handlu

Środki liberalizacji handlu przewidziane w art. 1 podlegają następującym warunkom:

- a) zgodność z regułami pochodzenia produktów i związanymi z nimi procedurami przewidzianymi w układzie o stowarzyszeniu;
- b) powstrzymanie się przez Mołdawię od wprowadzania nowych ceł lub opłat o skutku równoważnym oraz nowych ograniczeń ilościowych lub środków o skutku równoważnym wobec przywozu pochodzącego z Unii, od podnoszenia obecnych poziomów ceł lub opłat oraz od wprowadzania wszelkich innych ograniczeń, w tym dyskryminujących wewnętrznych środków administracyjnych, chyba że jest to wyraźnie uzasadnione w kontekście wojny; oraz
- c) poszanowanie przez Mołdawię zasad demokratycznych, praw człowieka i podstawowych wolności, jak również przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia, powiązanych materiałów i środków ich przenoszenia, poszanowanie zasady praworządności i dobrych rządów, zapobieganie korupcji, przestępczości – zorganizowanej lub innego rodzaju – w tym o charakterze ponadnarodowym, oraz terroryzmowi, a także poszanowanie zasad zrównoważonego rozwoju i skutecznego podejścia wielostronnego, o których mowa w art. 2, 9 i 16 układu o stowarzyszeniu.

Artykuł 3

Tymczasowe zawieszenie środków

1. W przypadku gdy Komisja stwierdzi, że istnieją wystarczające dowody nieprzestrzegania przez Mołdawię warunków określonych w art. 2, może w drodze aktu wykonawczego zawiesić, w całości lub częściowo, środki liberalizacji handlu ustanowione niniejszym rozporządzeniem. Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 5 ust. 2.
2. W przypadku gdy państwo członkowskie zwróci się do Komisji z wnioskiem o zawieszenie któregośkolwiek ze środków liberalizacji handlu ustanowionych niniejszym rozporządzeniem, na podstawie nieprzestrzegania warunków określonych w art. 2 lit. b), Komisja – w terminie czterech miesięcy od złożenia takiego wniosku – przedstawia uzasadnioną opinię w sprawie tego, czy zarzut nieprzestrzegania warunków przez Mołdawię jest uzasadniony. Jeżeli Komisja stwierdzi, że zarzut jest uzasadniony, wszczyna procedurę, o której mowa w ust. 1.

Artykuł 4

Przyspieszone środki ochronne

1. Jeżeli produkt pochodzący z Mołdawii jest przywożony na warunkach, które mają negatywny wpływ na unijny rynek produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących, Komisja może w dowolnym momencie ponownie wprowadzić na przywóz tego produktu należności celne, które normalnie miałyby zastosowanie na podstawie układu o stowarzyszeniu, dokonując tego w drodze przyjęcia aktu wykonawczego. Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 5 ust. 3.
 2. Komisja regularnie monitoruje wpływ niniejszego rozporządzenia, biorąc pod uwagę informacje na temat wywozu, przywozu, cen na rynku unijnym i produkcji w Unii produktów objętych środkami liberalizacji handlu przewidzianymi w art. 1 ust. a).
Komisja co dwa miesiące informuje państwa członkowskie o wynikach regularnego monitorowania, poczynwszy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.
 3. Mając na względzie ponowne wprowadzenie należności celnych Komisja przeprowadza ocenę sytuacji na unijnym rynku produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących.
Taką ocenę przeprowadza się w terminie nie dłuższym niż trzy miesiące:
 - a) na właściwie umotywowany wniosek państwa członkowskiego zawierający wystarczające dowody *prima facie*, w racjonalny sposób dostępne temu państwu członkowskiemu zgodnie z ust. 5, na przywóz mający niekorzystny wpływ na rynek, o którym mowa w ust. 1, lub
 - b) z własnej inicjatywy, jeżeli dla Komisji stało się oczywiste, że istnieją wystarczające dowody *prima facie* na poważny negatywny wpływ przywozu na rynek, o którym mowa w ust. 1.
 4. Jeżeli w wyniku oceny Komisja uzna, że wystąpił negatywny wpływ na unijny rynek produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących, i zamierza ponownie wprowadzić cła, publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* zawiadomienie zapowiadające przywrócenie zgodnie z ust. 1 należności celnych, które normalnie miałyby zastosowanie. Zawiadomienie zawiera podsumowanie najważniejszych wyników oceny oraz określa termin, w którym zainteresowane strony mogą przedstawić swoje uwagi na piśmie. Termin ten nie przekracza dziesięciu dni, licząc od daty publikacji zawiadomienia.
 5. Dokonując oceny, czy należy zastosować środki, o których mowa w ust. 1, Komisja bierze pod uwagę wszystkie istotne zmiany na rynku, w tym wpływ przedmiotowego przywozu na sytuację na unijnym rynku produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących. W ocenie uwzględnia się czynniki takie, jak:
 - a) stopa i wielkość wzrostu przywozu danego produktu z Mołdawii w ujęciu bezwzględnym i względnym; oraz
 - b) wpływ przedmiotowego przywozu na produkcję i ceny w Unii, przy jednoczesnym uwzględnieniu zmian w przywozie z innych źródeł.
- Wykaz ten nie jest wyczerpujący i w ocenie mogą zostać uwzględnione również inne istotne czynniki.
6. Należności celne, które normalnie miałyby zastosowanie na mocy układu o stowarzyszeniu mogą zostać przywrócone na tak długi okres, jaki jest konieczny do przeciwdziałania negatywnemu wpływowi na rynek unijny produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących.

7. Jeżeli wyjątkowe okoliczności wymagają natychmiastowego działania, Komisja może wprowadzić wszelkie niezbędne środki zapobiegawcze bez zastosowania procedury określonej w ust. 4 i po poinformowaniu Komitetu ds. Środków Ochronnych ustanowionego na mocy art. 3 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2015/478⁷.

Artykuł 5

Procedura komitetowa

1. W odniesieniu do art. 3 ust. 1 niniejszego rozporządzenia Komisję wspomaga Komitet Kodeksu Celnego ustanowiony na mocy art. 285 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013⁸. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W odniesieniu do art. 4 ust. 1 niniejszego rozporządzenia Komisję wspomaga Komitet ds. Środków Ochronnych ustanowiony na mocy art. 3 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/478⁹. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 6

Ocena wdrażania środków liberalizacji handlu

Roczne sprawozdanie Komisji w sprawie wdrażania pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu zawiera szczegółową ocenę wdrażania środków liberalizacji handlu przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu oraz, w stosownych przypadkach, ocenę skutków społecznych tych środków w Mołdawii i Unii. Informacje na temat przywozu produktów, o których mowa w art. 1 lit. a), są udostępniane co miesiąc na stronie internetowej Komisji.

Artykuł 7

Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie [z dniem 25 lipca 2023 r.]

Niniejsze rozporządzenie stosuje się do [dnia 24 lipca 2024 r.]

⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/478 z dnia 11 marca 2015 r. w sprawie wspólnych reguł przywozu ([Dz.U. L 83 z 27.3.2015, s. 16](#)).

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1).

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/478 z dnia 11 marca 2015 r. w sprawie wspólnych reguł przywozu (Dz.U. L 83 z 27.3.2015, s. 16).

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

**OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI W PRZYPADKU WNIOSKÓW,
KTÓRYCH WPŁYW NA BUDŻET OGRANICZA SIĘ WYŁĄCZNIE DO
DOCHODÓW**

1. TYTUŁ WNIOSKU:

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do mołdawskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony

2. LINIA BUDŻETOWA:

Rozdział 12, Artykuł 120

Kwota ujęta w budżecie na 2023 r.: 21 590 300 000 €

3. WPŁYW FINANSOWY

☐ Wniosek nie ma wpływu finansowego

☒ Wniosek nie ma wpływu finansowego na wydatki, lecz ma następujący wpływ finansowy na dochody:

Linia budżetowa	Dochody	Okres: część 2023 r. – część 2024 r.* (w mln EUR do jednego miejsca po przecinku)
Artykuł 120 Rozdział 12 ¹⁰	<i>Wpływ na zasoby własne</i>	0,3
Ogółem		

* Okres jednego roku od wejścia w życie rozporządzenia

Obliczenia opierają się na wielkości przywozu w 2021 r. produktów objętych proponowanym rozporządzeniem powyżej rocznego kontyngentu bezcłowego. Rok 2021 był ostatnim rokiem przed wprowadzeniem autonomicznych środków handlowych.

Na podstawie powyższych obliczeń utratę tradycyjnych zasobów własnych wynikającą z przedmiotowego rozporządzenia szacuje się w przedmiotowym okresie na 0,366 mln EUR (kwota brutto, z uwzględnieniem kosztów poboru) x 0,75 = 0,274 mln EUR.

¹⁰ W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru, cła) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 25 % na poczet kosztów poboru.

4. ŚRODKI ZWALCZANIA NADUŻYĆ FINANSOWYCH

Aby zapobiec nadużyciom finansowym, uprawnienie do korzystania ze środków handlowych przewidzianych w proponowanym rozporządzeniu powinno być uzależnione od przestrzegania przez Mołdawię wszystkich odpowiednich warunków uzyskania korzyści na mocy układu o stowarzyszeniu, w tym reguł pochodzenia danych produktów i procedur z nimi związanych, a także zaangażowania tego państwa w bliską współpracę administracyjną z Unią, jak przewidziano w układzie o stowarzyszeniu.